

วิกฤติขรรมาภบาลโลก

โดย ดร.ดวงพร อาภาศิลป์

กรรมการและผู้จัดการ บริษัทตลาดรองสินเชือที่อยู่อาศัย

duangporn@smcthailand.com

ถ้าจะหาสาเหตุของวิกฤติเศรษฐกิจของโลกที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ประเทศต่างๆ จะชี้ไปที่ประเทศสหรัฐอเมริกาว่าเป็นต้นตอ และการที่วิกฤติสหรัฐฯ เกิดขึ้นโดยไม่มีการคาดการณ์หรือเตรียมรับมือล่วงหน้า ก็เป็นเพราะวิกฤติขรรมาภบาลในโลก โดยที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศหรือIMF (International Monetary Fund) ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่จัดระบบการเงินและกำกับดูแลทางการเงินของโลก ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่บนหลักขรรมาภบาล

การประชุมสุดยอดกลุ่ม 20 ประเทศ เกี่ยวกับตลาดการเงินและเศรษฐกิจโลก เมื่อเร็วๆ นี้ ผู้ร่วมประชุม อาทิ Christian Sautter อดีตรัฐมนตรีคลังของฝรั่งเศส กล่าวว่า เจ้าหน้าที่ของสหรัฐฯ ไม่สามารถควบคุมระบบการเงินให้เป็นระเบียบได้ เป็นผลให้เกิดนิวมอเนี่ยของการเงินโลก IMF เองซึ่งควรเป็นผู้บอกเหตุเตือนภัยทางการเงินที่อาจจะเกิดจากสหรัฐฯ ก็ถูกตำหนิว่า ไม่ทำหน้าที่นี้ก็เพราะประเทศสหรัฐฯ เป็นสมาชิกรายสำคัญของ IMF

ถ้ามาคู้ข้อเท็จจริงประกอบจะเห็นว่า รายงาน IMF ที่มีการทบทวนเศรษฐกิจสหรัฐประจำปี 2549 ให้ข้อสังเกตว่า “ความเสี่ยงของการคู้ซื้อที่อยู่อาศัยมีเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย...” และสรุปว่า “ตัวชี้วัดด้านเครดิตและกลไกกระจายความเสี่ยงในตลาดที่อยู่อาศัยของสหรัฐฯ แสดงถึงความมีประสิทธิภาพโดยเปรียบเทียบ...” ต่อมาในเดือนเมษายน 2550 IMF เริ่มสังเกตถึงปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ก็ยังไม่เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วน โดยมองว่า “ความอ่อนแอที่เกิดขึ้นจะอยู่เฉพาะในตลาดซับไพร์ม และไม่น่าจะมีผลกระทบร้ายแรงต่อระบบ” อย่างไรก็ตาม วิกฤตซับไพร์มซึ่งเริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2550 ไม่ได้มีวงจำกัดอยู่แค่ที่ IMF วิเคราะห์และผลกระทบร้ายแรงกว่าที่คาดการณ์มหาศาล ไม่เพียงแต่ในสหรัฐฯ แต่ยังลามไปถึงยุโรปและเอเชีย

ปัจจุบันเสียงเรียกร้องให้มีการปรับปรุงขรรมาภบาลขององค์กรโลกมีมากขึ้นเรื่อยๆ นายโคฟี อันนัน อดีตเลขาธิการสหประชาชาติ เมื่อคราวประชุมเศรษฐกิจโลกที่ ดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ปลายเดือนมกราคม 2552 ก็ได้เรียกร้องให้มีการปฏิรูปองค์การสหประชาชาติ เพื่อจัดการกับเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ซึ่งเผยให้เห็นถึงภาวะวิกฤตขรรมาภบาลของโลก

การนำหลักขรรมาภบาลมาใช้กับองค์กรโลกนั้น หลักการหนึ่งของขรรมาภบาล คือหลักความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้น (Accountability) IMF เองต้องให้สหรัฐฯ รับผิดชอบต่อความผิดพลาดที่เกิดขึ้นและเร่งแก้ไข ไม่ว่าจะในเรื่องกฎระเบียบหรือการควบคุมของเจ้าหน้าที่ต่อสถาบันการเงินในสหรัฐฯ ให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ หลักความโปร่งใสเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญ การที่สหรัฐฯ มีแผนการกอบคู้เศรษฐกิจ นั้น ไม่มีความชัดเจนว่า หลักเกณฑ์การแบ่งสรรเงินช่วยเหลือนั้นเป็นเช่นไร ทั้งนี้เงินดังกล่าวเป็นเงินภาษีของประชาชน ดังนั้น จึงควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา และนำสิ่งที่ประชาชนให้ความเห็นไปปรับปรุงการแก้ไขปัญหา หลักอีกประการหนึ่งของขรรมาภบาล

บาลจะเป็นหลักในเรื่องความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร การใช้เงินช่วยเหลือให้สถาบันต่างๆ ต้องดูว่ามีผลคุ้มค่าต่อเงินที่ใช้ไปหรือไม่

เรื่องธรรมาภิบาล เป็นเรื่องใกล้ตัว หลักการของธรรมาภิบาลสามารถนำมาใช้ประกอบการพิจารณาสิ่งที่รัฐบาลไทยเองกำลังดำเนินนโยบายต่างๆ เช่นกัน การยึดหลักธรรมาภิบาลในทางปฏิบัติไม่ใช่เพียงวาจา จะเพิ่มโอกาสให้สิ่งที่ดำเนินการมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังที่ประสบผลสำเร็จมาแล้วในหลายประเทศ

.....